

„Svetlo svieti v tme, ale tma Ho nepohltila“(J 1,5)

Svetlo Pravoslávia

duchovný občasník pravoslávnej cirkevnej obce Banská Bystrica

číslo 38, rok 2013

Drahí bratia a sestry v Christu, hľa, zakončuje sa ďalší rok nášho života. Ako ho môžeme zhrnúť a zhodnotiť? Počas minulého roka sme sa, čo to nové dozvedeli, niečo sa nám podarilo aj urobiť. Niečo sa nepodarilo. Polepšili sme sa? Ale podstata nie je v tom. Sme o rok bližšie k večnosti, ku strenutiu s Hospodinom. Aká bude večnosť?

Ak veríme apoštolovi Pavlovi, očividne nás čaká čosi veľmi radostné. Preto netreba smútiť, ale majme na pamäti slová tohto vynikajúceho

Christovho služobníka o tom, že „aj keď náš vonkajší človek hynie, náš vnútorný človek sa obnovuje zo dňa na deň“ (2 Kor 4, 16).

Veľmi dôležité je pamätať aj na slová apoštola: „Stále sa radujte, neprestajne sa modlite. Za všetko ďakujte...“ (1 Sol 5, 16-18). A naozaj, ďakovanie je jeden z najdôležitejších aspektov našej modlitby. Neuveriteľne ťažko je ďakovať za zlé. Ale ved' bez zlého a ťažkostí by sme nemohli pochopiť, prežiť súcitiť, smútok, hlboké pochopenie.

Želám vám pokojné prežitie nadchádzajúceho sviatku Narodenie nášho Spasiteľa a veľa Božej milosti v Novom roku 2014.

sestra v Christu Jana

Z listov igumena Nikona

Drahá starenka!

*Je mi veľmi ľúto, že ste chorá (trpíte pre svoje hriechy). Dúfam, že ste už navštívili lekára (otca) Štefana a povedali ste mu o všetkých svojich bolestiach a uľavilo sa vám. Akokoľvek veľké a rozličné by boli naše choroby (hriechy) aj choroby celého ľudstva, vždy majú svoj koniec. No Božiemu milosrdenstvu a láske konca niet. Aj to najmenšie obrátenie sa k Pánovi, rozhodnutie za Ním ísť, v Nebi vyvoláva obrovskú radosť, pripravenosť akokoľvek pomôcť a odpustiť všetky previnenia. Ukrižovanému lotrovi ostala možnosť iba jazykom vyjadriť nárek svojho srdca: dostávame zaslúžený trest za to, čo sme popáchali, Pane, rozpomeň sa na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva. A čo počul? Či nejakú výčitku alebo napomínanie za uskutočnené priestupky? Ruky a nohy mal pribité, nič dobré už viac nemohol vykonať a Láska prijíma jeho jediný vzdych srdca a otvára mu dvere do raja. Nie je povedané, že Boh má lásku, ale **Boh JE Láska**. Ako nepochopiteľná je **Božia veľkosť**, tak je nepochopiteľné aj Jeho poníženie sa, Jeho Láska, ktorá **Ho priviedla až na Kríž**. Každý iný prostriedok záchrany ľudstva by nebol tak presvedčivý pre srdce padlého človeka, ako vtelenie a ukrižovanie. Sláva Tebe, Bože! Sláva Tebe, Bože! Sláva Tebe, Bože!*

Nepoddávajte sa vnuknutiam a myšlienkam nepriateľa, že nám nebude odpustené, že sme príliš nehodní a podobne. Nehodní síce sme, no nenádejame sa na svoju hodnosť, ale nádejame sa na Božie milosrdenstvo. Pán prišiel zachrániť hynúcich a vyzvať hriešnikov, aby činili pokánie. Nie zdraví, ale chorí volali po príchode Lekára z neba

16. januára 1947

Váš vzťah k Elene Efimovne (mniške Serafíne) ma od Vás neodcudzuje. Veľmi dobre poznám ľudské slabosti a chytrosť démonov. Ľudia si myslia, že sú veľmi dobrí a akúkoľvek zápornú vlastnosť či zlý vykonaný skutok sa snažia skryť pred zrakom ľudí, ktorých si vážia. Ja si myslím, že všetci sme hlúpi. Niektorí viac, iní zase menej, no ten

rozdiel je absolútne bezvýznamný v porovnaní s tým, akými by sme mali byť. Keď vykonáte všetko, čo vám bolo prikázané, povedzte: Neužitoční služobníci sme! A akí sme my, čo sme nič nevykonali? Prečo sa navzájom odsudzujeme? Pravdaže, Serafína nekoná správne a okrem toho mnohokrát nekoná správne ani vtedy, keď, vidiac Vašu chorobnosť (hriešnosť), neľutuje Vás, a nedokáže sa zdržať kvôli pokoju, ktorý je dôležitý pre Vaše zdravie (nehrešenie). Vy nekonáte správne vtedy, keď od Serafíny vyžadujete to, čo Vám nemôže dať. Podľa mňa sa k ľuďom treba správať tak, ako sa

správa lekár k chorým. My všetci trpíme všetkými chorobami (hriechmi), len u niekoho vyčnieva jedná a u iného zase iná choroba (hriech). Milá moja, neprikladajte význam ani zvadám, ani nedostatkom Serafíny, ktoré vyvolávajú jej nežiaduce vzťahy k Vám. Čo robiť? Keď na Vás doľahne pocit nevraživosti a odsudzovania, je potrebné povedať si: ako s takýmto pocitom budem vyzerat' pred Bohom? Vari som dokonalá? A čistou, úprimnou modlitbou odháňajte a bojujte s nevraživosťou. Ved' všetci dobre vieme, že je to práca zlých duchov. Všetko, čo je od Boha, dáva nám pokoj, lásku, trpezlivosť a podobne. Z protistrany pochádza iba nepriateľstvo, nevraživosť a tomu podobné.

Úprimne Vás ľutujem, pretože i napriek dostatočným skúsenostiam nevidíte úklady nepriateľa a poddávate sa im. Či osobnosť Eleny spočíva iba v jej nedostatkoch? Spomínam si na takto opísanú udalosť. Išiel guru so svojimi žiakmi. Na ceste našli zdochnutého psa. Jeho žiaci sa s odporom odvrátili, ale guru hovorí: pozrite sa, aké ma krásne zuby. Nám je dané v blížnych vidieť dobré vlastnosti, vtedy všetkým bude lepšie. Aj Vy sa v Elene snažte vidieť dobré vlastnosti, zafixujte si ich a vážte si ich a od iných odvracajte svoju pozornosť.

Mne osobne takýto postoj vždy pomáhal a zvlášť myšlienka, že stojím pred tvárou Pána a že som možno tisíckrát horší než môj blížny. Skúste to tak robiť aj Vy.

P.S. Osobnosť človeka, jeho podstata je v orientácii jeho vôle. Ak sa človek snaží približovať sa k Bohu a chce sa zbaviť nedostatkov, už len takýmto želaním od seba odvrhuje všetko nerozumné. Niekedy rozviníme túto myšlienku. No, možno ju sami pochopíte.

Žite priateľskejšie. Znášajte sa navzájom.

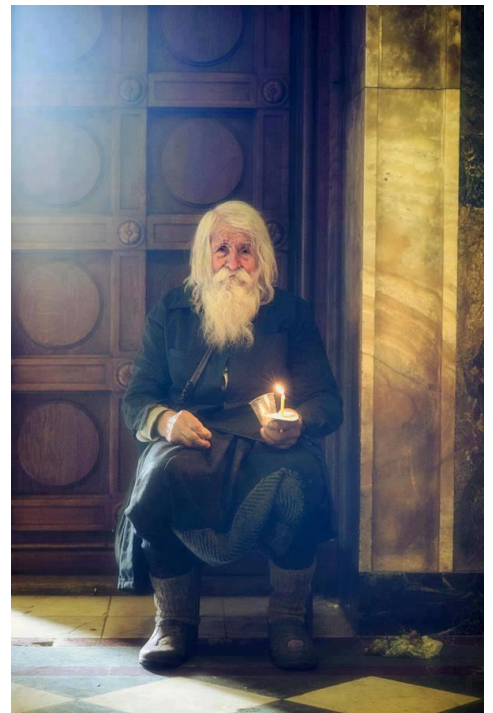
30. januára a 2. februára 1947

O chudobe, biede, starostiach o bývanie a ďalších myšlienkach o beznádeji hovorím: všetko pochádza od starého (padlého) človeka a nepriateľa. Odháňajte ich. Hľadajte najprv Božie kráľovstvo... a všetko toto bude vám dané. My máme bohatého Hospodára, ktorý nás nekonečne miluje. Čoho sa máme báť?

V poslednom čase som hlboko pocítil Božiu lásku k nám, ktorá nemôže dopustiť ani na jediného človeka spejúceho k Nemu žiadne zlo. Všetko, čo je dopustené, je pre náš ošoh, preto by sme mali za všetko ďakovať, zvlášť, keď trpíme chorobami či starosťami, pretože samotnému Bohu je „ľúto“ trestať nás, ale kvôli nám, pre Jeho lásku k nám, je On nútený znášať naše utrpenia.

Toto je jedna strana. Druhá strana tejto otázky je, čím sa Bohu odplatíme za Jeho lásku k nám? Čo Ti dám, Pane, za všetko, čo si mi dal? Lásku, ktorá sa prejavuje plnením Jeho vôle (hlavne trpezlivosťou a vďačnosťou za všetko, aj utrpenie a čím väčšie, tým lepšie) u každého podľa svojich možností.

Veľmi by som chcel sebe aj Vám dať pocítiť to, urobiť tieto myšlienky stálym „vnútorným konaním“, „poučením“, urobiť ich svojimi do hĺbky nie len duše, ale celej bytosti, preniknúť nimi celého seba, celú myseľ, všetky pocity, skutky a zvlášť modlitbu. Nechápte zle moje myšlienky. Nie rozpaľovať v sebe pocit lásky, ale pozorovať Božiu lásku k nám a v sebe obrábať pocit vlastnej nehodnosti, nesplnatosť dlhu, želania hoci len málo, ale predsa plniť Jeho vôľu, ktorá je vyjadrená v prikázaniach, z Jeho ruky znášať utrpenia, ďakovať za všetko, skrušovať sa, že nikdy nedokážeme splniť nič ako máme a tak ďalej. A pocit Lásky sa dostaví, ako následok plnenia všetkých prikázaní.

Nie zbytočne bolo apoštolom povedané: vždycky sa radujte, neprestajne sa modlite, za všetko ďakujte...

25. februára 1948

Aké nebezpečné je ohováranie

Od času, keď som odišiel z Kozel'ska, videl som mnohé, detailne, ako silné je ohováranie, koľko veľa toho dokáže napáchať, aj keď je absolútnym klamstvom. Nie zbytočne je napísané: zbav ma ohovárania ľudí a zachovám Tvoje prikázania.

Ohováraním sa sťažuje plnenie prikázaní. Veľký je pád človeka! Ľudia sa stali nebezpečnejšími než démoni. A to, čo sa javí ako nepatrné zlo: malé klamstvo, táranie, nadmerná dôverčivosť a všetko tomu podobné je pôsobením nepriateľa a Božím dopustením sa stáva silnou zbraňou človeka proti inému človeku.

z listu 24. apríla 1948

preložil: prot. Marek Ignacik

pokračovanie nabudúce

CTIHODNÝ HILARION VEĽKÝ PODĽA ŽIVOTOPISU OD SVÄTÉHO HIERONYMA¹

Sv. Hilarion sa narodil v roku 291 v Thabate na juh od Gazy v Palestíne v rodine bohatých pohanských rodičov. Preto ho svätý Hieronym nazýva ružou, vykvitnutou z trnia.

Počas štúdií v Alexandrii začal mladý Hilarion navštevovať aj prednášky o kresťanstve a za krátky čas spoznal Christovo učenie a dal sa pokrstiť.

Odvtedy sa začal vyhýbať svetu a venoval sa iba usilovnému čítaniu Svätého Písma a iných dostupných náboženských kníh.

Dopočul sa, že v egyptských púšťach žijú bohumilí pustovníci. Opustil Alexandriu, aby ich vyhľadal a spoznal ich prísny život. Po dlhom putovaní ich našiel a tí ho zavedli k vrchu, na ktorom žil ich učiteľ svätý Anton Veľký.

Kresťanská dokonalosť svätého Antona, respektíve jeho hlboká pokora, svätá láskavosť, prísne sebazapieranie a úplná chudoba svätého Hilariona tak dojali a oslovili, že ho na kolenách prosil, aby mu dovolil zostať v jeho blízkosti. Svätý Anton ho prijal. Dva mesiace pri ňom žil a učil sa prísnemu životu a sebazapieraniu. V tom čase mal svätý Hilarion iba pätnásť rokov!

¹ Mečiar, Kamil – Životy víťazov 4.zväzok - 2006

Avšak svätého Antona navštevovalo mnoho kresťanov, ktorý u neho hľadali pomoc a útechu vo svojich ťažkostiach. Tieto návštevy však mladého Hilariona znepokojovali vo svätých rozjímaniach a v samote, po ktorej veľmi túžil. Opustil učiteľa a s niekoľkými jeho učeníkmi sa vrátil do svojho rodného kraja.

Medzitým mu zomreli rodičia, ktorí mu zanechali veľký majetok. On však ten majetok podelil medzi svojich bratov. Svoju časť rozdal chudobným v kajúcnom rúchu, ktoré mu daroval svätý Anton. Potom sa so svojimi spolubratmi vybral na najbližšiu púšť, aby tam viedol pustovnícky život, podľa vzoru svätého Antona.

Hilarion prebýval v pustatine iba krátky čas, keď k nemu prišli lúpežníci. Zbožný pustovník ich oslovil tak pokojne, že sa až divili. Jeden z nich sa ho spýtal: „Nebojíš sa zbojníkov?“ Hilarion pokojne odpovedal: „Prečo by som sa mal báť? Kto nič nemá, zbojníkov sa nebojí.“ Zbojník mu na to povedal: „Ale môžu ti vziať život.“ Hilarion odvetil: „To je pravda, kto však svojím srdcom nelipne na tomto svete ako ja, ten sa nebojí takého prípadu a je pripravený kedykoľvek zomrieť!“ Lúpežníci videli, že skutočne hovorí pravdu, lebo jeho telo nebolo pripútané k pozemskej márnivosti. Na tele mal remenné rúcho a na ňom mal prehodený hrubý plášť, ktorý sa podobal vrecu. Za lôžko mu slúžila rohož zo šašiny, ktorú si sám uplietol a jeho chyžka, ktorá ledva mohla uschovať jeho telo, sa podobala skôr hrobu ako ľudskému obydlíu. Zbojníci zadivene hľadeli na svätého mladíka, ktorý si ďalej plietol kôš zo šašiny a pokojne si opakoval výroky zo Svätého Písma, ktoré poznal naspamäť. Padli mu k nohám a sľúbili, že sa zrieknu svojho hanebného remesla. A to sa aj stalo.

Štyri roky býval v tejto chatrnej chyžke, kým si na morskom brehu neskôr nepostavil inú, hlinenú, ktorá ho trošku lepšie chránila pred nepriaznivým počasím.

Jedol iba raz denne, večer pri západe slnka a to iba niekoľko sušených fíg, šťavu z vlastnoručne dopestovanej zeleniny, koreňky a niekedy aj kúsok jačmenného chleba.

A predsa sa v ňom ozývali telesné pokušenia, s ktorými zvädzal veľký boj. Vtedy tri aj viac dní nejedol vôbec nič, aby zmyselné náklonnosti premohol a neustále ťažko pracoval. Svätý Hieronym uvádza, že v časoch pokušenia svojmu slabému telu vravieval: „Ó, ty somár, postarám sa, aby si nestrečkoval! Nebudem ťa krmieť jačmeňom, ale plevami! Umorím ťa hladom a smädom a takú ťarchu na teba uvalím, že pod ňou podľahneš. Horúčave a najtuhšej zime ťa vystavím, aby si sa zaoberal viac trápeniami ako žiadosťami nečistej rozkoše!“

Milostivý Boh Hilarionovi, ako aj jeho veľkému učiteľovi svätému Antonovi, dožičil milosť vykonávať divy a zázraky. Chýr o ňom sa šíril rýchlo, prichádzalo k nemu veľké množstvo mužov, aby pod jeho vedením mohli viesť bohumilý pustovnícky život a o krátky čas sa aj na púšťach v Palestíne ozývali velebné žalmy z úst tisícov zbožných pustovníkov, ako to bolo na púšťach v Egypte.

Svätý Hilarion vykonal mnoho divov a zázrakov a svätý Hieronym uvádza mnoho prípadov uzdravení a vyhnaní zlých duchov.

Časté návštevy ľudí ho znepokojovali pri rozjímaní, v modlitbách a v prísnom asketickom živote. Ako 65 ročný sa preto rozhodol opustiť púšť a ukryť sa pred svetom niekde inde. Nebolo to vôbec jednoduché, pretože kamkoľvek sa svätý Hilarion pohol, učenici a veriaci šli za ním v zástupoch.

Ako 72 ročný prešiel cez Líbyjskú púšť k moru, kde nasadol na loď a preplavil sa s učeníkmi na Sicíliu. Tam zašli hlboko do pustých hôr a venovali sa spáse svojej duše. Ani tam však nemal pokoj od ľudí, ktorí ho neprestávali navštevovať a dožadovať sa pomoci vo svojich ťažkostiach.

Svätý Hilarion zomrel ako 83 ročný a nábožní kresťania ho hneď po smrti uctievali ako svätého. Podľa svedectva svätého Hieronyma sa aj pri jeho hrobe diali mnohé divy a zázraky.

EXEGÉZA NA EVANJELIUM OD LUKÁŠA 6, 31 - 36²

Apoštoli boli do sveta poslaní učiť a kázať Evanjelium. Preto museli očakávať, že za svoju misijnú činnosť budú mnohými prenasledovaní, ohováraní a budú mať mnoho neprajníkov. Teda, keby sa apoštoli neskôr kvôli nepríjemnostiam z prenasledovania chceli pomstievať nepriateľom, zmĺkli by, prestali by učiť, slnko Evanjelia by zhaslo. Isus Christos preto prezieravo apoštolov presviedča, aby sa neuchyľovali k pomste nepriateľom, ale všetko, čo sa stane, či už urážky, alebo nespravodlivé

² Блаженный Феофилакт Болгарский - Том 2. Толкования на Евангелия от Луки и от Иоанна - 2010

a zlomyseľné zamýšľanie a skutky proti nim, znášali statočne. Takto postupoval aj On sám, keď na Kríži povedal: „*Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia.*“³

Potom, aby apoštoli nepovedali, že naplniť prikázanie o milovaní nepriateľov je nemožné, im Isus Christos hovorí, že čo si želáš sám pre seba, to rob aj druhým a buď vo vzťahu k iným taký, akými si ich želáš mať vo vzťahu k sebe. Ak si želáš, aby tvoji nepriatelia boli k tebe tvrdí, suroví, bezcitní a prchkí, tak buď taký aj ty, a naopak, keď si praješ, aby boli dobrí, súcitní, nie zlo pamätliví, tak to nepovažuj za nemožný skutok a sám taký buď, hovorí svätý Teofilakt Bulharský.

Či vidíš vrozený zákon, ktorý je zapísaný v našich srdciach? Isus Christos povedal: „*Svoj zákon vložím do ich vnútra a vpíšem im ho do srdca.*“⁴ Neskôr ich takto poučuje: „*Ak milujete tých, čo vás milujú, tak sa podobáte hriešnikom a pohanom, a ak milujete tých čo vás nenávidia, tak sa podobáte Bohu, ktorý je dobrotivý aj k nevďačným a zlým.*“ Svätý Teofilakt Bulharský sa preto pýta: „Teda, čo si prajete, byť hriešnikmi, alebo sa podobať Bohu? Vidíte to božské učenie? Najprv nás presviedča prirodzeným zákonom. Čo prajete sebe, robte aj druhým. Potom nás v tom utvrdzuje svojou smrťou a odmenou, pretože ako odmenu nám sľubuje to, že sa budeme podobať Bohu.“

EXEGÉZA NA 2. LIST APOŠTOLA PAVLA KU KORINŤANOM 11,31 – 12,9⁵

Apoštola Pavla jeho nepriatelia pred Korinťanmi obviňovali z toho, že sa obáva nebezpečenstva aj tam, kde zdanlivo žiadne neexistuje. Takým sa mohol zdať aj jeho útek z Damasku. Keď z mesta utiekol, učinil tak zvláštnym spôsobom, keď bol spustený v koši z mestských hradieb. Divný to spôsob odchodu apoštola, ktorý sa

³ Lk 23, 34.

⁴ Jer 31, 33.

⁵ Лопухин А.П. (ред.) - Толковая Библия. Новый завет. Том VII - 2009

pýši tým, že je povolaný samotným Christom. Či bolo potrebné využiť takýto náhly útek z Damasku?

Na tento výsmech, respektíve obvinenie apoštol reaguje slovami, že nebezpečenstvo v tom čase bolo pre neho veľmi veľké. Židia žijúci v Damasku si najali človeka, ktorý mal chytiť apoštola Pavla a naložiť s ním tak, ako uzná za najvhodnejšie. Od takého človeka mohol Pavol očakávať len to najhoršie, a preto sa ponáhľal, čo najrýchlejšie odísť z Damasku a nepokúšať Boha tým, či ho nezachráni nejakým zázračným spôsobom. Aj keď to, že sa útek podaril, bolo tiež Božím pričinením.

Čiže, nepriatelia sa apoštolovi Pavlovi posmievali neopodstatnene. Jednoducho musel z Damasku rýchlo utiecť.

V skutkoch apoštolov je napísané, že Pavol utekal nie pred človekom, ktorý ho mal chytiť, ale pred Židmi. Iniciátormi toho všetkého boli pravdepodobne Židia a človek, ktorého si najali, pôsobil ako ich zbraň.

Korint'ania neustále od Pavla žiadali nejaké zázraky na potvrdenie jeho apoštolského poslania. Apoštol preto píše o neobyčajnej, zázračnej udalosti z jeho života z pred štrnástich rokov. Mal nezvyčajné videnie, keď bol uchvátený do neba a tam videl to, čo nie je možné nijako popísať.

Celkovo mal Pavol veľa zjavení. A preto, aby sa vo vlastných očiach nepovyšoval, Boh na neho dopustil chorobu. Apoštol priznáva, že samochvála

mu neprináša osoh a úžitok. Prečo? Pretože kvôli Korint'anom, ktorí si to od neho žiadali, im bol nútený hovoriť o svojich zjaveniach a videniach. Ale medzi čitateľmi jeho listu sa vždy môžu nájsť takí, ktorí sa na rozprávanie apoštola pozerú podozrivo a budú ho

považovať za človeka, ktorý je schopný prijať svoje fantázie za Božie zjavenie. Preto sa mu neoplatí chváliť, ale musí to robiť, pretože inak čitatelia môžu povedať, že je oveľa menší od iných kazateľov, ktorí sa chválili tým, že videli a počuli samotného Christa.

Apoštol zo skromnosti o sebe hovorí ako o cudzom človeku. Hovorí o historickej udalosti, ktorá sa sním udiala štrnásť rokov pred napísaním druhého listu Korint'anom, približne v štyridsiatom štvrtom roku jeho života, keď sa chystal na svoje misijné slúženie.

Čo je to za udalosť, to nevie jasne určiť ani sám apoštol. Nevie presne povedať, či aj jeho telo bolo uchvátené do neba, alebo bol vzatý do neba iba duchom.

Čo sa týka výrazu tretie nebo, je očividné, že pre čitateľov bolo zrozumiteľné. V inom prípade by apoštol dal tomu patričné vysvetlenie. U Židov sa naozaj hovorilo o existencií troch nebeských priestranstiev či úrovní. Prvé oblačné, druhé hviezdne alebo to, ktoré sa nachádza vo výške slnka, a tretie najvyššie, kde sa nachádza Boží trón.

Apoštol opakuje, že nevie o svojom stave, v akom sa nachádzal počas uchvátenia do tretieho neba, ale presvedčivo tvrdí, že keď dosiahol tretie nebo, ocitol sa v raji, čiže v mieste bezprostrednej Božej prítomnosti. Tam počul slová, ktoré človek nedokáže ani vysloviť. Apoštol má asi na mysli chvály, ktoré sa v raji prednášajú Bohu z úst anjelov a svätých. Také chvály nie je schopný obyčajný smrteľník svojimi ústami vysloviť a ani popísať.

Takým človekom, ktorý videl Božiu slávu, sa môže a chce chváliť, ale v sebe samom ako osobe vidí iba slabosti. V skutočnosti sa v tých zjaveniach a videniach, akými bol apoštol Pavol poctený, nezúčastnil vlastnými silami, ale ako proroci aj on bol v tom čase len "príjemcom".

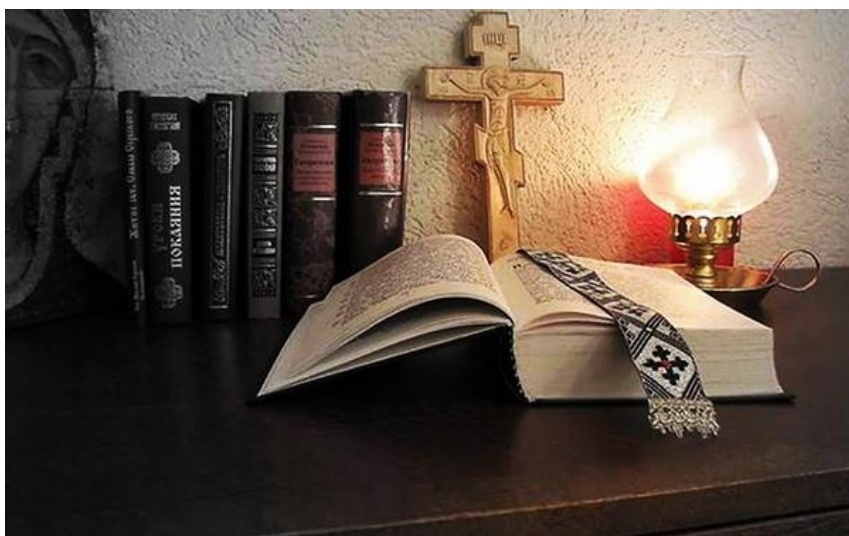
Apoštol poznamenáva, že má aj iné dôvody k chvále, ale to všetko nespomína z obavy (apoštol toto píše asi s iróniou), aby si Korint'ania o ňom neutvorili príliš vysokú mienku. Nech si svoju mienku o ňom urobia na základe toho, čo vidia a vedia o jeho činnosti v ich meste a okolí.

Zjavenia, ktoré videl Pavol, boli tak nezvyčajné, že sa nimi mohol začať pýšiť. No ako záchranu pred pýchou mu Boh poslal chorobu, ktorá mu často pripomínala, že je slabý a nemohúci človek. Tú chorobu apoštol nazýva ostňom v tele, anjelom satana. Prvý výraz znamená ostrý trňový pichliač, ktorý sa dostal hlboko, do samého mäsa a nezašiel len tak pod kožu a, samozrejme, slúži na pomenovanie veľmi bolestivého stavu apoštola. Druhý výraz ukazuje na anjela – služobníka satana, ktorý bol apoštolovi poslaný Božím dovolením, aby ho stále sprevádzal. Ten anjel satana mal apoštola zarmucovať, biť ho priamo do tváre päťami a tým ho trápiť. On sa stále nachádzal pri apoštolovi, na čo poukazuje okolnosť, že apoštol Pavol viackrát prosil Pána, aby ho od neho odstránil.

Bola to asi choroba, ale čo to bola za choroba, apoštol nevysvetľuje. Čitateľom jeho listu bola pravdepodobne známa. Je zjavné, že to nebolo vnútorným stavom apoštola, ale niečím vonkajším, čo Korint'ania mohli pozorovať. Apoštol by ináč nepoužil výraz udierať päťami do tváre. Z toho vyplýva, že v tom nemáme hľadať nejaké pokušenia telesného charakteru (mienka blaženého Hieronima), alebo prenasledovanie zo strany protivníkov (mienka sv. Jána Zlatoústeho), alebo mučivé spomienky z predchádzajúceho života pred jeho obrátením (Mosheim). Pretrváva aj mienka, že sa tým myslia prenasledovania a dokonca aj telesné poškodenia, akými trpel apoštol Pavol od svojich prenasledovateľov (svätý Ambróz Milánsky). No o tých

prenasledovaniach apoštol už písal v jedenástej kapitole. Tu chce pravdepodobne poukázať na niečo nové.

Toto všetko je preto najsprávnejšie chápať ako označenie stále mučiacej choroby. Sú rôzne dohady

o tom, aká to bola choroba, ale je predpoklad, že to bola choroba nevrastenia, ktorá mu náhle spôsobovala bezmocnosť a bezvládnosť práve vtedy, keď mal kázať Evanjelium a začala sa prejavovať v čase, keď bol obdarovaný zjaveniami a videniami. Keď tá choroba začala byť chronickou, apoštol prosí Pána, aby ho od nej vyslobodil. Obracia sa na Pána s modlitbou trikrát počas najsilnejších záchvatov. Viackrát sa Pána neodvážil unúvať, pretože po tretej Pavlovej prosbe mu Pán v zjavení vysvetlil, že blahodať, ktorou je obdarovaný, môže dosiahnuť svoje ciele, i napriek prekážkam, ktoré mu stavia v jeho činnosti nezbaviteľná choroba. Pod Pánom, apoštol myslí Christa, čo je vidieť z posledných slov deviateho verša: „*Aby prebývala vo mne moc Christova.*“

„*Lebo moja moc sa v slabosti dokonáva.*“ Christos, aby rozšíril svoje Evanjelium po celom vesmíre, nepotrebuje ľudí, ktorí sú mocní telom aj duchom: Jeho sila pôsobí v ľuďoch, ktorých poslal On, na kázeň Evanjelia. Preto sa teraz aj apoštol chce chváliť svojimi slabosťami, pretože môže viac očakávať blahodatnú pomoc od Christa.

Bohu známi veriaci

19. nedeľa – nedeľa o láske⁶

O kresťanstve sa správne hovorí, že je to náboženstvo lásky. Niektorí môžu namietajú, že mnohokrát v dejinách to tak vôbec nevyzeralo. Na to sa dá len povedať: ak nie je v kresťanstve láska, nie je to žiadne kresťanstvo. Príkladom kresťana- nekresťana sú napríklad križiacke výpravy.

V skutočne kresťanskom živote už tu na zemi človek prechádza od vecí pozemských k nebeským, od života prirodzeného k nadprirodzenému. Tejto myšlienky sa dotýka Isus Christos v slovách dnešného evanjelia. Milovať toho, kto miluje teba, je prirodzené. To robia aj hriešnici. Milovať toho, kto ťa nenávidí je však nadprirodzené. A to je presne to, čo od nás Christos chce. Týka sa to napríklad obyčajnej praktickej

⁶ www.ambon.or.cz

svetskej záležitosti, ako je pôžička peňazí. Boh nás vyzýva požičať aj tomu, od koho nemáme ani čakať, že peniaze vráti. Z hľadiska svetského je to bláznovstvo, no z hľadiska duchovného je to najlepšia investícia, ktorá sa nám vráti v sume, ktorá je na zemi nepredstaviteľná. Ukladajte si poklad svoj v nebi, hovorí Isus Christos, „lebo kde je váš poklad, tam je aj vaše srdce.“ Za pozemské získavajte nebeské, za dočasné- večné.

Vrátíme sa späť k téme, ktorou je láska. Bolo by úplne normálne, aby sa všetci ľudia navzájom milovali. V súčasnej dobe tomu ale tak nie je, lebo spôsob ľudského myslenia a cítenia sa nachádza, pretrváva v stave hlbokkej nenormality a slepoty. Svätí otcovia hovoria o prelesti, v ktorej je svet zahalený. Je to choroba ľudskej prirodzenosti. Christos nám káže: “Budte milosrdní, ako je milosrdný váš Otec nebeský ku všetkým“, čiže máme sa nadprirodzeným spôsobom života stávať Bohu podobnými. Len tak môže byť vo svete viac lásky. Láska je to, čo premáha klam, ktorý nás rozdeľuje.

Poznáme tri druhy lásky: 1. Láska Boha k ľuďom, čo sa prejavilo stvorením, Christovým utrpením a zostúpením Svätého Ducha. Bude to aj všeobecné vzkriesenie, Boží súd, zničenie hriechu a stvorenie nového neba i zeme – Božie Kráľovstvo. Božia láska, tu a teraz hmatateľná a viditeľná je Cirkev – mystické telo Christovo, v ktorej sa deje záchrana hriešnikov pre večný život.

2. láska je láska človeka k Bohu. Je odpoveďou na Božiu lásku. Len vtedy môže človek naplniť Božiu vôľu, keď Boha miluje. Boh z lásky stvoril človeka, aby sa človek mohol tešiť a nasycovať touto láskou a jeho radosť mohla byť dokonalá tým, že na túto lásku odpovie svojou láskou. Človek sa má stávať dokonalým a v tom vlastne tkvie vrcholné šťastie človeka a zmysel jeho existencie. Láska dáva človeku možnosť poznávať Boha, lebo len cez lásku je Boh poznateľný. Lásku Bohu človek prejavuje tým, že dodržiava Jeho prikázania a zachováva Jeho slovo. Láska človeka k Bohu je vlastne náš život v Cirkvi. Čokoľvek sa v Cirkvi koná bez lásky, koná sa naprázdno a zbytočne. Boh sa nehľási k formálnym úkonom, ktoré nie sú naplnené žiadnou láskou, žiadnym pokáním, čiže žiadnym životom. Duchovný život je totiž to záležitosťou ľudského srdca. Ak sa teda človek nenaučí v Cirkvi milovať a svoju lásku rozmnožovať, tak je v Cirkvi zbytočne. Ak je cieľom kresťanského života spása- večný život, a ten spočíva v poznaní Boha, tak to znamená, že spása vyviera z lásky. Boha môžeme poznať jedine, keď si Ho zamilujeme. Preto treba chodiť do chrámu na svätú Liturgiu, oduševnene čítať Bibliu a s otvoreným srdcom čítať čo najčastejšie evanjelium. Tam, kde nie sú dodržiavané posvätné pravidlá cirkevného života, prichádza neporiadok, chaos, svojvôľa, rozklad, hádky a spory a to je pôda pre pôsobenie diabla.

3. láska je láska človeka k človeku. Je prejavom a dôkazom toho, že človek naozaj miluje Boha. Z Písma vieme, že nie je možné milovať Boha a nemilovať pritom človeka. Keď nenávidíš človeka, ktorého vidíš, ako by si mohol milovať Boha, ktorého nevidíš? Teda láskou k človeku všetko začína, lebo Boha stretávame a milujeme v bližných. Svätý Theofan Zátvorník píše: “Je potrebné vstúpiť do dokonalého súcitu s druhými ľuďmi, aby sme ich cítenie plne preniesli na

seba a cítili to, čo cítia oni. Potom nás srdce povedie a povie nám, čo máme pre nich urobiť.“ Keď Pán povedal:“ Miluj blížneho, ako seba samého“, tak chcel, aby miesto nás sa objavil v našom vnútri, v našom srdci náš blížny. Pokiaľ tam ale bude stáť stále naše „JA“ ako doteraz, tak nečakajme nič dobrého.“ Sv. Theofan Zátvorník tiež napísal:“ Lahké je o láske hovoriť, ťažké je však dosiahnuť potrebnú silu lásky.“ Čo je to vlastne láska? Skutočná láska? Nejde len o vrúcny cit a nie je to pochopiteľne ani nič telesného. Čo hovorí Biblia o láske? Boh miloval svet tak, že svojho jednorodeného syna dal...

O láske k Bohu vraví Christos :“ Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania.“ O láske medzi ľuďmi Pán hovorí:“ Nemá väčšej lásky nik, len ten, kto položí život za svojich blížnych.“ Spoločným menovateľom je obeta. Láska, to znamená pre Boha aj pre blížneho obetovať sa a nič za to nečakať! Chceš ukázať lásku? Obetuj sa!!! Nerob to, čo sa ti zachce a k čomu ťa tlačia okolnosti, ale obmedz svoju slobodu, dodržuj Božie prikázania a prines obeť pre blížneho. Daruj mu kus svojho času, svojich síl, svojich peňazí, svojej trpezlivosti, svojej námahy, proste kus svojho života. Otec Agathon povedal:“ Keby som tak mohol niekoho nájsť, kto trpí malomocenstvom a dať mu svoje telo a vziať od neho to jeho. To by som mal obrovskú radosť, preto že toto by bola dokonalá láska.“

Láska spája človeka s nebom a nebo s človekom.

Slavomíra

krátené, preložené z češtiny

Zdroj: www.ambon.or.cz

Kresťanská rodina ako základný článok života Cirkvi i spoločnosti

Rodina, ako je nám známe, tvorí jednoznačný základ tak pri rozvoji osobnosti, ako aj pri rozvoji spoločnosti. Pretože v určitých obdobiach prechádzajú krízou osoby i celkove spoločnosť, je to tak len preto, lebo existuje kríza, ktorou prechádza aj rodina. Tento problém sa teda v konečnom dôsledku lokalizuje do fenoménu rodina.

Všetci citeľne vnímame, koľko je dnes spoločenského chaosu, rozruchu a celkove pobúrenia. Kde sa však nachádza príčina tohto problému? Možno že

to bude znieť veľmi čudne, ale predsa len pravdivo, že koreňom tohto problému je práve rodina, respektíve stav, v akom sa dnešná rodina nachádza.

Spoločenský chaos, zmätok a celkove pobúrenie, nervozita, postupne ovplyvňujú rodinu a táto, tak ovplyvnená, následne ovplyvňuje ešte viac celé spoločenské dianie, v ktorom, v konečnom dôsledku, spejeme od zlého k ešte horšiemu. Vývoj teda ide od rodiny k spoločnosti, od spoločnosti k rodine a takto speje od zlého k ešte horšiemu.

Aby sme však boli konkrétni, aj na pôde Cirkvi, v prostredí duchovenstva kráčame v tom istom duchu. Mnohokrát hovoríme, že nemáme dostatok duchovenstva, - a to nielen, čo sa týka ich počtu, ale aj ich kvality. Čo si myslíte, kde sa nachádza príčina alebo jadro tohto problému? Odpovedáme jednoznačne – v rodine. Tam sa totiž nachádza celý základ, genéza tohto problému.

Rodina so zníženou intenzitou cirkevného života privádza na svet deti, členov Cirkvi, podobne aj duchovných, ale taktiež so zníženou intenzitou duchovného života, so zníženou schopnosťou pre život v Cirkvi a pre Cirkev. A je pochopiteľné, že takíto duchovní, s takouto zníženou intenzitou duchovného života nedbajú, ako by bolo potrebné, o zvyšovanie úrovne kresťanskej rodiny. Takáto kresťanská rodina sa naďalej a postupne prepadáva na ešte nižšiu úroveň, privádza do Cirkvi nových členov s ešte nižšou intenzitou duchovného života. Keďže duchovný stav jednotlivca sa prirodzeným spôsobom odráža aj na stave Cirkvi, môžeme opäť povedať, že ideme od zlého k ešte horšiemu. Apoštol Pavel dokonale poznal tento problém a preto napísal: „A preto keď trpí jeden úd, spolu s ním trpia všetky údy. Keď sa jednému údu dostáva oslavy, radujú sa s ním všetky údy“ (1 Kor 12, 26). Je to jeden zo základných princípov cirkevného života, na ktorý sa v pastoračnej činnosti duchovných nikdy nesmie zabúdať.

Povedali sme to na úvod preto, aby bolo jasné, že príčina vedúca k dobrému alebo

k zlému sa vždy nachádza v rodine, lebo ona je základnou zložkou rozvoja osoby, jednotlivca i spoločnosti ako celku.

Náš národ, či už rusínsky alebo slovenský, je vo svojej väčšine kresťanský a z toho sa môžeme domnievať, že aj rodiny v týchto národoch sú taktiež kresťanské. Ale ako máme možnosť všetci veľmi dobre pozorovať, najmä v posledných rokoch, tento náš kresťanský národ sa neustále odkresťančuje a stáva sa

postupne národom svetským, sekularizovaným. Toto je fakt, zvláštny fenomén, ktorým všetci žijeme a všetci ho v našom živote môžeme pozorovať. Napríklad vidíme, že naše deti nechcú žiť kresťanským spôsobom života a rodičia takmer bezradne bedákajú, horekujú a pýtajú sa: Keď naše deti takto žijú a takto sa správajú, ako sa budú správať ich deti?

Tu vidíme, ako sa náš kresťanský národ z rôznych príčin, každodenne a neustále, a k tomu ešte s takou veľkou rýchlosťou, že si to niektorí ani nestíhajú uvedomovať, zrieka kresťanského spôsobu života. A v dôsledku toho vidíme, ako kresťanské rodiny nemôžu ostať bez vplyvu, tlaku tohto fenoménu – sekularizácie.

Ale je možné, že si niektorí povedia, že predsa len ostáva ešte nejaká nádej. Táto nádej spočíva v kresťanských rodinách, ktorých členovia sú kresťansky činní, chodia na kresťanské stretnutia, besedy, štúdium Svätého Písma (napr. biblické hodiny, katechizáciu), chodia do chrámu, prijímajú sväté tajiny, predovšetkým Telo a Krv Christovu, spovedajú sa. Môžeme teda povedať, že život všetkých týchto ľudí, čo takto žijú, má určitý kresťanský rozmer a je samozrejmé, že takíto ľudia by mohli trochu napraviť veci kresťanského života k lepšiemu v duchu vyššie spomenutej apoštolskej zásady. Vždy keď stúpa počet aktívnych kresťanov v cirkevnej obci, stúpa úroveň duchovnej zrelosti obce, úroveň jej duchovného zdravia. Ako až môže klesnúť táto úroveň cirkevného spoločenstva, ideálnym spôsobom zobrazuje kniha Pastier, ktorej autorom je jeden z prorokov Rímskej cirkvi. Mal by si ju preštudovať každý duchovný, lebo ona mu ukáže cestu i spôsob, ako sa vyhnúť duchovnej pasivite, ktorá sa prenáša aj na veriaci ľud.

Tu by som chcel trochu upriamiť našu pozornosť na to, či táto a takto kresťansky žijúca rodina, ako ju všetci poznáme, a tá, akú všetci máme, je skutočnosťou, alebo takáto rodina je skôr niečo, čo len hľadáme a po čom túžime? Bojím sa, že takáto kresťanská rodina nie je samozrejmovou skutočnosťou, že dnešná kresťanská rodina nie je ozaj kresťanská

Toto sami uvidíme, keď si o tom trochu konkrétnejšie povieme a porovnáme dnešnú kresťanskú rodinu s kresťanskými rodinami z Evanjelia ako prototypmi.

Z uvedených skutočností teda vyplýva, že tieto veci sú veľmi vážne, pretože dnešná rodina, praktizujúca kresťanstvo, je príliš otvorená a dostupná pre svetské vplyvy a prechádza veľkou vnútornou a duchovnou krízou. Veď ľudia, ktorí hovoria o svojich deťoch, o sebe samých, o svojom manželovi, o svojej žene, sami hovoria o tejto kríze. A tak si nechtiac všimame a uvedomujeme, že kresťanská rodina prechádza veľkou krízou, pretože jednoducho prijíma vplyvy tohto sveta. A vďaka tomu pozorujeme aj to,

že práve na tomto druhu kresťanskej rodiny visí len akýsi tenký povlak kresťanstva, chýba jej hĺbka kresťanského života.

Pýtame sa: Čo je potrebné urobiť, aby táto duchovná kríza bola zažehnaná? Je potrebné a nevyhnutné, aby sa kresťanské rodiny nanovo zahľadeli do svojho evanjeliového prototypu, vzoru. Je to vec, ktorá sa musí udiat nielen jedenkrát, ale je potrebné, aby sa to dialo každý deň a neustále, bez prestania.

V trinástej nedeli po Zostúpení Svätého Ducha na apoštolov v Jeruzaleme naša Cirkev číta perikopu z prvého listu korintským kresťanom (v poslednej 16. kapitole), v ktorej nám predstavuje kresťanskú rodinu, ktorá sa pokladá za prototyp evanjeliovej rodiny.

Tak ako každý biblický text, aj tento musíme podrobiť štúdiu, aby sme získali aktuálne prvky pre porovnanie stavu súčasnej rodiny. Podobne aj patristická literatúra, ktorá objasňuje Sväté Písmo, nám pomôže, aby sme spoznali správnu pôvodnú kresťanskú rodinu.

Apoštol Pavel napísal korintským kresťanom: „Prosím Vás však, bratia, znáte domácnosť Štefanovu, že je z prvých v Acháji a dali sa do služby svätých. Budte aj vy poddaní takýmto aj každému, kto spolupracuje a ustáva sa. Teším sa, že prišli Štefan, Fortunatos a Achaikos, lebo nahradili mi vašu neprítomnosť. Veď potešili ducha môjho i vášho. Nuž, vážte si takýchto!“ (1 Kor 16, 15 – 18).

Teraz sa pokúsime objasniť tieto slová. Apoštol Pavel povedal v podstate toto: Bratia, chcem vás ešte o niečo poprosiť: poznáte rodinu Štefanovu. On bol ako prvý plod ovocie nášho kázania v Acháji. Takými sa stali aj príslušníci jeho rodiny, ktorí zasvätili samých seba na službu v spoločenstve svätých, čiže kresťanov. Preto aj nasledujte takýchto ľudí ako aj každého, kto pracuje a namáha sa v práci v Cirkvi. Som veľmi potešený z prítomnosti Štefanovej, Fortunatovej a Achájovej, pretože oni vyplnili prázdnotu vašej neprítomnosti. Odpočinula mi pri nich moja duša, ako aj vaša duša. Takýchto ľudí si vážte.

Vyzerá to tak, že Fortunatos bol synom Štefana a Achaikos bol sluhom v rodine Štefana, lebo otroci mali veľakrát svoje meno podľa názvu krajiny odkiaľ pochádzali. Pochádzal teda z Acháje. Ďalej to vyzerá tak, že rodina Štefanova predstavovala Cirkev v Korinte. Jej príslušníci navštívili Pavla, ktorý bol v tom čase v Efeze. Išlo o kresťanskú rodinu, t.j. o celý dom, spolu so služobníctvom. Na základe údajov, ktoré nám apoštol Pavel ukazuje, a na tom zápale, s akým hovorí o dome, rodine Štefana, máme aj my

príležitosť vidieť jednu vzorovú duchovnú kresťanskú rodinu, ako ju sformovalo kázanie apoštola Pavla a samozrejme aj milosť Svätého Ducha.

Jedno takéto stručné priblíženie rodiny Štefanovej nám ponúka veľmi veľa údajov. Čo také pozoruhodné charakteristické predstavuje Štefanova rodina?

Z dvoch pochvál apoštola Pavla usudzujem, že:

- celá táto rodina mala spoločnú vieru a ako prvá sa nebála túto vieru prijať, preto apoštol napísal, že „je z prvých v Acháji“,
- že sa dali do služby svätých, čiže kresťanov, členov Cirkvi v Korinte.

V čase Rímskej ríše bolo Grécko rozdelené na dve časti (provincie), na Macedóniu, s hlavným mestom Tessaloniki, a na Achaju, ktorá v sebe zahrňovala Peloponéz a všetky ostrovy, s hlavným mestom Korint. Keď sa teda apoštol Pavel zmieňuje o tom, že Štefanov dom, jeho rodina, „je z prvých v Acháji“, chcel tým povedať, že na začiatku bol kresťanom v Aténach Dionýz Areopagita a Tamara, ktorí uverili v Christa, ale títo neuverili s celou ich rodinou, t.j. ich domácnosť, ale uverili iba oni dvaja. Z toho ďalej vyplýva, že Štefanova rodina bola prvou rodinou, ktorá uverila kázaniu svätého apoštola Pavla a vzápätí sa pokrstili všetci členovia Štefanovho domu v oblasti Acháje. Na inom mieste, keď apoštol Pavel sa zmieňuje o krste, hovorí : „...nikoho som nekrstil okrem Krispa a Gaja, len ich som krstil, ale nie ich domy“, čiže rodiny a pokračuje: „aby ste nepovedali, že ste v moje meno boli pokrstení. Ba pokrstil som aj Štefanovu domácnosť.“ Tu pripomína, že pokrstil celý jeho dom, t.j. všetkých, čo v ňom žili. Nikoho iného nekrstil. Čiže hovorí, že nevie, aby nejaký iný dom pokrstil, pretože ako dodáva, Christos ma neposlal krstiť, ale zvestovať Evanjelium.

Čo je na týchto údajoch pozoruhodné? Predovšetkým to, že členovia Štefanovej rodiny ukázali úslužnosť a ochotu v Christovej viere, viere, ktorá bola činná a aktívna až po krajné možnosti. Ďalej dali do služby Cirkvi všetkých členov rodiny, samých seba, do služby svätých, kresťanov Cirkvi v Korinte. Apoštol Pavel sa skutočne potešil, keď v Efeze videl Štefana, Fortunata a Achaika, tváre tých, ktorých Cirkev v Korinte poslala ako predstaviteľov ku apoštolovi Pavlovi. A čo tu apoštol Pavel hovorí? „Lebo nahradili mi vašu neprítomnosť“. Nemohli ste prísť do Efezu, ktorý je v M. Ázii, vy, tak ste vyslali ich.

Teraz si dobre vypočujme to, čo hovorí ďalej „Ved' potešili môjho ducha“. Členovia Štefanovej rodiny boli totiž ľudia v plnosti zasvätení do služby Cirkvi. Ale to isté potešenie, ktoré pociťoval apoštol Pavel, pociťovali aj kresťania v Korinte pri týchto

úslužných a ochotných členoch Štefanovej rodiny. A tu si vieme predstaviť aj to, aká situácia by bola v Korintskej cirkvi vtedy, keby táto Cirkev nemala takýchto obetavých členov? Z dejín Cirkvi poznáme mená mnohých miestnych Cirkví, ktoré dnes už neexistujú. Prečo tieto Cirkvi zanikli? Jedine preto, že ich duchovná úroveň klesla na najnižšiu možnú úroveň a neboli schopní zastať a obhájiť svoje miesto a svoju existenciu. A treba sa zamyslieť aj nad tým, prečo bola aj naša Cirkev umlčaná na celých tristo rokov? V iných oblastiach Slovenska je to viac ako tisíc rokov. Keď sa zopakuje duchovný úpadok, môže sa zopakovať aj nové odmlčanie sa Cirkvi na dlhú dobu, alebo i navždy.

Apoštol Pavel napísal: „Veď potešili ducha môjho i vášho“. Vieme veľmi dobre, že keď cítime, že máme nejakých ľudí, ktorí nás nezradia, nesklamú, ktorí sú nám oddaní a svoju prácu – službu vykonávajú správne a poctivo, či nás snád nepotešia? Napríklad jeden vedúci, ktorý má svojho podriadeného a ten si poctivo robí svoju prácu, či sa ten vedúci nepoteší a neoddychne si? Keď rodičia majú svoje deti, ktoré robia dobre svoje povinnosti a stoja pevne na Božej ceste, či sa tí rodičia nepotešia? A práve o tom rozpráva apoštol Pavel v liste korintským kresťanom, keď tvrdí, že príslušníci Štefanovej rodiny potešili nielen jeho, ale potešili aj ostatných členov Korintskej cirkvi. A keďže boli také významní, preto apoštol Pavel odporúča korintským kresťanom: „Nuž, vážte si takýchto“, majte ich v úcte, uznávajte ich. To je ďalšia ekleziálna zásada, ktorá upevňuje pokoj, porozumenie a cez to aj jednotu miestnej Cirkvi. Máme sa aj my zamyslieť nad tým, či sa riadime touto dôležitou zásadou a upevňujeme jednotu našej Cirkvi, či si ozaj vážime tých, čo obetavo pracujú pre celok Cirkvi?

Synaxarij našej jednej, svätej, katolíckej a apoštolskej Cirkvi, v ktorom si uctieваме dňa 15. júna členov Štefanovej rodiny, hovorí: „Svätý apoštol Štefan skončil svoj život v pokoji, svätý apoštol Fortunátos, jeho syn, skončil svoj život mučenícky, zahynul od meča, svätý apoštol Achaikos skončil svoj život o hlade a smäde“.

Citovaný text svedčí, že Štefan skončil svoj život pokojne a ďalší dvaja mučenícky. Keby apoštol Pavel bol v tom čase nažive, iste by bol doplnil vzácne vlastnosti týchto vyznávačom, ale keďže medzi živými už nebol, povedala to za neho Cirkev, ktorá ich nazvala vyznávačmi – mučeníkmi. Je to črta, ktorá dokresľuje charakteristiku

Štefanovej kresťanskej rodiny. Takou v budúcnosti bude napr. rodina sv. Vasiľa Veľkého.

Priblížili sme si takto vzorovú kresťanskú rodinu so všetkými evanjeliovými prvkami. A je tomu tak preto, aby táto rodina slúžila ako vzor hodný nasledovania a napodobňovania pre všetky ďalšie storočia a pre všetky budúce kresťanské rodiny.

Preložil: prot. Marek Ignacik

Pokračovanie nabudúce

Hieromonach Deiniol

Dokončenie z minulého čísla

RTE: Vrátili sa odvtedy katolícka a anglikánska cirkev v akejkol'vek sile?

Otec Deiniol: Rímskokatolícka cirkev, ktorá bola nezákonná po stovky rokov, sa vrátila v 19. storočí, aj keď niekoľko "nekonformných" rodín, ktoré si mohli dovoliť zaplatiť pokuty, zostali katolícke. Preto, väčšina rímskych katolíkov vo Walese nie sú Walešania, ale sú zvyčajne čiastočne poľského alebo írskoho pôvodu. Sú tu aj niektorí waleskí rímski katolíci, ale tí nie sú početní.

Po vzostupe protestantského kalvinizmu, anglikánska cirkev zostala v menšine v porovnaní s nekonformnými denomináciami ako Baptisti, Kongregationalisti a Calvinisti. Len malá časť walesky hovoriacich alebo kultúrne waleských ľudí patrila do nej (anglikánskej cirkvi). To môže byť stále pravda, do určitej miery aj v súčasnosti. Bolo to len v 20. storočí, keď anglikánska cirkev vo Walese získala nezávislosť od Canterbury a bola zrušená.

Takže môžeme povedať, že je to dobrý čas na pravoslávie bolo vo Walese ako pokračovanie Nerozdelenej Cirkvi. Žiadna z ostatných cirkví nedominuje waleskému náboženskému a kultúrnemu životu, a ľudia nie sú už tak sektárski v ich mentalite – teraz to neznamená až toľko pre nich, že sú baptisti alebo kalvinisti. Je tu teraz veľmi priateľská atmosféra. Tiež predsudky voči svätým a

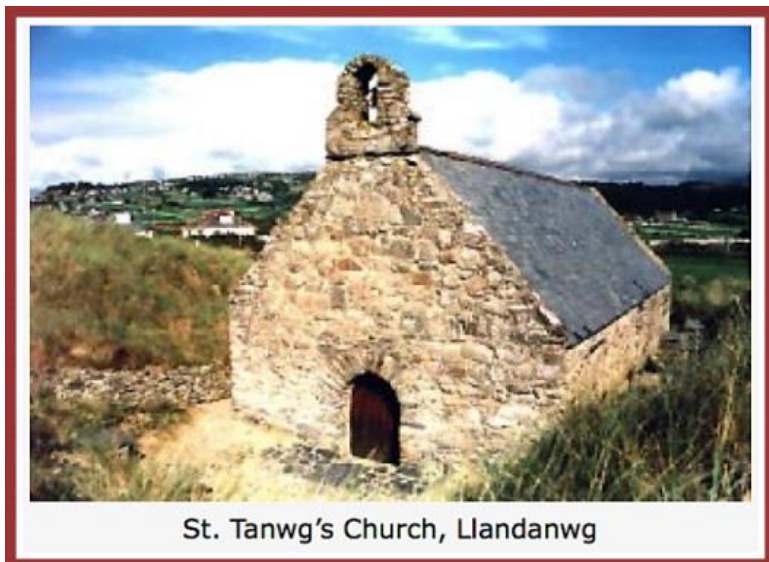

ich uctievaní (zvyky ako modlenie sa pri svätyniach a svätých prameňoch, ktoré odrážajú sviatosťné chápanie života) sú teraz viac akceptovanejšie. Aspoň nie sme v pozícii konfrontácie a to je užitočné.

RTE: Zaujímajú sa ľudia viac, ak vidia vaše pokusy obnoviť ich dedičstvo?

Otec Deiniol: Nie, ja si to nemyslím. Povedomie o svätých je príliš stratené. Väčšinou sú pamätané v menách miest, napríklad, väčšina miest vo Walese začína predponou "Llan." To môže znamenať stavbu kostola, ale to tiež znamená kresťanskú osadu, zvyčajne založenú kresťanským svätcom. V mnohých prípadoch hovoríme o období anglosaskej invázie, kedy sa pôvodné keltsky hovoriace britskej národy začali sťahovať na západ. Svätec môže pristáť v pobrežnej oblasti, ako aj svätý Dávid, svätý patrón Walesu, ktorý išiel na miesto zvané Vallis Rosina, "Údolie ruží," žiť ako mních. Tam pohanské kmene boli najprv ku nemu nepriateľsky naladené, ale nakoniec ľudia sú pritiahnutí svätosťou jeho života a stali sa kresťanmi, formou komunity a okolo komunity vznikali dediny. Toto je takmer totožné s tým, čo svätý Sergej Radonežský robil v Rusku, zakladanie nových pustovní a monastierov tam, kde sa on pohyboval, hlbšie do lesa.

Tieto nové komunity, ktoré vstúpili do bytia, pretože ľudia boli priťahovaní svätcom, ktorý tu žil, sa nazývajú Llan, a veľmi často vo waleských miestach meno, ktoré nasleduje Llan, je meno svätca: Llandanwg – kresťanská osada a chrám sv. Tanwga, alebo Llandudno – chrám sv. Tudna.

Čo je táto krajina, ktorú mi dnes nazývame Wales? Je to súhrn z Llan-ov, tieto miesta vytvorené svätými, spoločenstvá, ktoré neexistovali, než títo svätci dorazili. Ak budeme cestovať týmito cestami, ideme cez jednu Llan po druhej Llan a každá z nich je svätcovu meno. To je dôvod, prečo ja používam výraz, "Wales je národ vytvorený svätými."

Ale aj s tak bohatou históriou potrebujeme viac na naše prebudenie, ako pochopenie miestnych mien. Mladí ľudia v Rusku, napríklad ešte súvislosťou s ich duchovnou minulosťou po rozpade Sovietskeho ateizmu, tak ich babičky boli ešte pravoslávni kresťania, ale to, čo sme mali tu, bola oveľa dlhšia prestávka. Samozrejme, po Veľkej

mladých ľudí, aby sa vôbec zaujímali o čokoľvek kresťanské. Ako starý kolega z bane, Archimandrita Barnabáš – prvý waleský pravoslávny kňaz – hovorieval, kultúrne dedičstvo kalvinistickej výučby zdá sa, že poskytlo imunizáciu (očkovanie) proti všetkým náboženským vyhl'adávaniam a otázkam

RTE: Kiež Boh dá požehnanie.

(koniec)

Preložené z: Road to Emmaus, Winter 2009, No. 36.

Preklad: Ing. Branislav Šomodík

Výroky

- Nemôžete byť (nikdy) príliš jemní, príliš láskaví ku sebe. Vyhýbajte sa dokonca čo len javiť sa krutými v tom, ako zaobchádzate jeden s druhým.

Sv. Serafím Sarovský

- Neexistuje žiadna pravá radosť na zemi, bez víťazstva nad smrťou, ale víťazstvo nad smrťou neexistuje bez Vzkriesenia.

Sv. Justín Popovič

- Christos vstal z mŕtvych, a preto aj my musíme byť vzkriesení s Christom, aby bolo možné vystúpiť s Ním.

Sv. Tichon Zadonský

- Vždy nechajte milosrdenstvom prevážiť všetko ostatné vo vás.

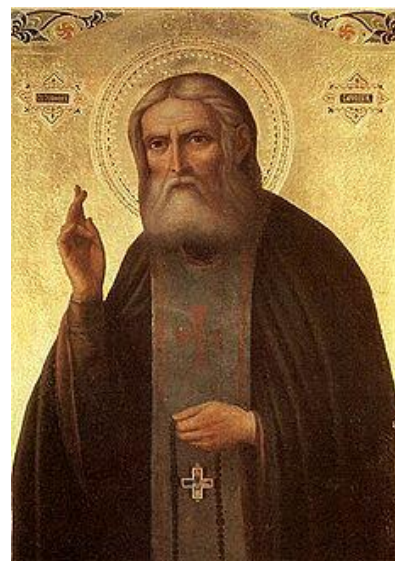
Sv. Izák Sýrsky

- Lakomstvo prichádza z nevery a pýchy.

sv. Amvrosij Optinský

- Nedopustite, aby vo vašom srdci prebývala zloba ku blížnemu, nenávisť a závišť ku nemu.

Abba Izaiáš pustovník

- Verte, že modlitba čo len jedného priateľa Božieho, zvlášť kňaza Boha, ktorý žije svätý život, dokáže robiť divy.

Sv. Ján Kronšadtský

- Nejde o zložitost' spovede, ale o kajúčne srdce: "Pán vidí do srdca".

prepodobný Nektárij Optinský

- Nebo sa nachádza vo tvojom vnútri, ak si čistý, tak v sebe uvidíš Anjelov ako aj ich svetlo, a spolu s nimi a v nich aj ich Vládca.

prepodobný Izák Sýrsky

- Telesná práca a naučenie vo Svätom Písme chránia čistotu.

prepodobný Izák Sýrsky

- Všetko neopraviteľné a nenapraviteľné sa upravuje pokorou a modlitbou.

Blažený starec Paisij Svätohorec

- Nestratíte nič z toho, čoho ste sa zriekli pre Pána. Vo svojom vlastnom čase sa vám to vráti veľmi znásobené.

Marek Askéta

- Skutočne požehnaní ste, ak chápete, že vaše bohatstvo pochádza od Boha a patrí Bohu.

svätý Nikolaj Velimirovič

- Ten, kto dosiahne lásku, nemôže padnúť.

Sv. Makárius Veľký

- S Bohočlovekom Christom všetko, čo je Božie, sa stalo ľudské, ľudské, naše...

Sv. Nikolaj Velimirovič

- Pokiaľ si človek nepovie vo svojom srdci, že vo svete existuje len on a Boh, tak nezíska (skutočný) pokoj.

Abba Alónius

- Skutočne požehnaní ste, ak chápete, že vaše bohatstvo pochádza od Boha a patrí Bohu.

svätý Nikolaj Velimirovič

- Pravda je Osoba. Je to Bytosť, ktorá presahuje všetky bytosti a dáva život všetkým.

Sv. Nikolaj Srbský

- Všetko, čo je lepšie vo svete ľudí, má svoj zdroj v Bohu, a všetko, čo je zlé, má diabla ako svoj zdroj.

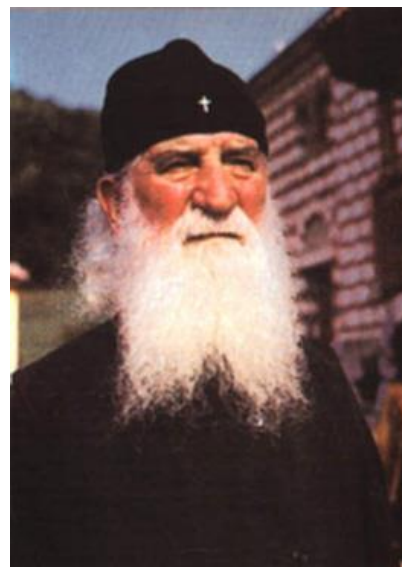
Sv. Justín Popovič

- Človek v tomto svete musí vyriešiť problém: byť s Christom alebo byť proti Nemu.

Sv. Justín Popovič

- Kráľovstvo nebeské nie je odmenou za prácu, ale darom milosti pripravenej Pánom pre svojich verných služobníkov.

Kňaz Hesychius

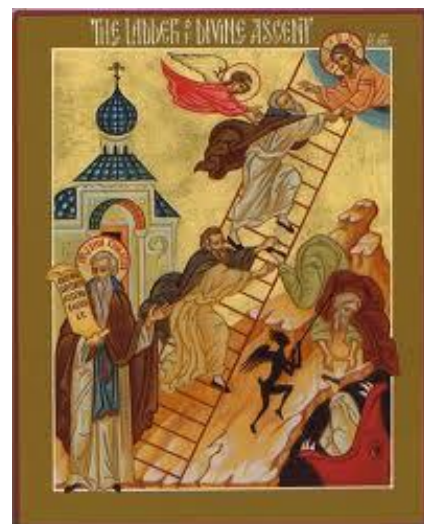
Napísali ste nám...

Zo života

Bolo raz jedno milé dievča, ktoré sa s veľkou záľubou modlilo a rado chodievalo do chrámu na bohoslužby. Síce občas mala aj chvíľky, keď na Boha nemyslela, ale tých až tak veľa nebolo. Vďaka modlitbe sa jej tento stav daril prekonávať. V škole to kvôli viere mala ťažké, ale Boh jej vo všetkom pomáhal. To dievča

malo aj kamarátku, s ktorou sa často priečili. Raz si jej priateľka naplánovala dať piercing. Žiaľ, chcelo to aj to dievča. Prišlo silné pokušenie, na Boha prestala myslieť a piercing si dala tiež. A vtedy sa všetko zmenilo. TAK AKO SA ZMENILO JEJ TELO, TAK SA ZMENILO AJ JEJ SPRÁVANIE. Začala byť ku každému zlá, v škole sa jej prestalo dariť, na počítači ju začali baviť zlé duši škodiace hry. Na facebooku začala vypisovať škaredé veci, bola drzá, začala škaredo rozprávať a prestala poslúchať rodičov aj učiteľov. Jednoducho povedané, prestala žiť s Bohom. Ako keby sa tým piercingom dostal do nej samotný diabol... No vtedy si to dievča tak nevnímalo,

neuvedomovalo si, ako jej to ublížilo.

Prišla nedeľa, dievčina sa chystala do chrámu na svätú Liturgiu a tiež na sv. Spoveď a sv. Prijímanie. Pre ňu bolo samozrejmosťou ísť na Liturgii aj na sväté Prijímanie. Počas bohoslužby sa udialo niečo zvláštne. Dievča sa začalo zo svojho skutku kajať a vtedy sa ako keby do nej vliala nová duša. Svätú Eucharistiu začala brať inak ako obvykle. Nebrala to ako víno a chlieb, ale ako sväté telo a svätú Krv Isusa Christa. Cítila, že Boh prijal jej pokánie...

Hneď po liturgii si dala piercing dole, ale dierka v nose zostala. Dievčina ešte dlho trpela a potom, keď sa na seba v zrkadle pozrela, zostala smutná. Už vedela, aké je to hrozné spraviť niečo, čo sa nedá hneď napraviť.

Z toho plynie poučenie. Nerobte to, čo by ste neskôr mohli oľutovať. Zostaňte verní Bohu a plňte Jeho prikázania. Veď Boh nás stvoril na Svoj obraz (bez piercingu, tetovania a ďalších diabolských vynálezov).

S láskou v Christu Bohu známa služobníčka

Svätá Tajina Krstu

***„Veru, veru ti hovorím: Ak sa
niekto nenarodí z
vody
a
Ducha, nemôže vojsť do
kráľovstva Božieho. Čo sa
narodilo z
tela, je telo a
čo sa narodilo z
Ducha, je
duch.“***

(J 3, 5-6)

Dňa 29. augusta 2013 bol pokrstený Ján Tomáš, ktorý uzrel svetlo sveta 10. júla tohto roku. Prajeme mu z celého srdca, aby jeho život v Pravoslávnej Cirkvi bol plný Božej lásky, pokoja a milosti. Nech dary Svätého Ducha, ktoré pri sv. Tajine myropomazania získal, naplno vo svojom živote aj využíval.

Na mnohé a blahé časy!

Básnické okienko

preklad z "Ochridského Prológu" Sv. vladyku Nikolaja (Velimíroviča) pre dnešný 12/25. 10.

Sv. Martin (episkop turský + 397)

**Svätý Martin rodák Panónie
a jednak svätilo veľké Galie.
Čo pohrdol česť
vladára zemského
všetko kvôli službe cára
nebeského.
Vôli mocnej, ako v ozrutného,
Martina srdca milostivého.
Popolom sa Martin posypával
Na popole pokornosti spával.
Vše pre lásku voči Bohu svojmu,
pre hriech ľudí Ukrižovanému.
Aj Martin sa ukrižoval svetu
a to preto, by dosiahol k cieľu.
Boj bojuje Martin proti besom,
odoláva ich skúškam a zvodom.
Boril sa aj s národom odiatym
a herézam, mračným
a nečestným.
Bohatier bol Martin pravoslávny,
vít'az podivuhodný a slávny.
Vojna prešla, junák si oddychuje
v mysliach vedľa svojho Pána
Christa.
Modliť k Bohu aj teraz sa dvíha
a na pomoc nevoľníkom stíha.**

.....
P.S. mesto Martin (driev: Turčiansky Svätý Martin) vedie od Sv. Martina ?!

**Svata Veľ'komučenica Zlata
Meglénska (+ 1796)**

**Svätú Zlatu, zlaté srdce,
Turci mučili,
skrze Christa, živého Boha
trýžňou morili.
Nezapláče zlatá Zlatka
ani neklesá,
ale srdce celé plesá.
Pánovi neba
márne slzy rodičovské,
slzy sesterské.
Zlata hľadá slasť cez muky
slasť pravdivé,
rozkoš ktorú Christos chystá
pre devy múdre,
blaho, ktoré Ženích strojí
mladuchám verným.
Rozbúrili klietku tela
zlatej Zlatici,
duša sa jej vymanila
z chatrnej temnici.
Do raja vstúpi Zlatka
dušou veselá,
umiesti sa pri kralách
svätých anjelov.
Skôr chudobná a sedliacka,
Svätá Zlatica,
v raji teraz oslávená**

ako cárica.

+++++

Preklad z "Ochridského Prológu" Sv. vладыky Nikolaja (Velimíroviča) pre 13.október (podľa julijanského kalendára) - 26.10 Jedinečné meno "Zlata" v synaxare SPC... ako sa dostalo do iných kalendárov zatiaľ je neznáme ?!

.....

Poeta (gr.= tvorca)

**Poeta je ikonou
Poetu Najvyššieho,
čo aj nevedome
napodobňuje Ho.
Či nie je každý tvorca
rozmanitej poézie
ako iskierka drobná
Božej symfónie ?**

psd

OZNAM

Všetkým sympatizantom pravoslávia oznamujeme, že nedeľné sv. liturgie sa v Banskej Bystrici a Zvolene konajú striedavo. Jednu nedeľu v Banskej Bystrici v priestoroch Agentúry

sociálnych služieb na ulici 9. mája so začiatkom o 9:30 hodine a ďalšiu nedeľu v kaplnke zvolenského zámku vo Zvolene so začiatkom o 10:00 hodine. Všetky sviatočne bohoslužby (utrene, večierne, sv. liturgie), ktoré pripadnú na ktorýkoľvek deň v týždni okrem nedele, sa konajú vo vojenskej kaplnke veliteľstva vzdušných síl vo Zvolene na ulici Jána Jiskru 10. Ďalej všetkým záujemcom o duchovné

rady, duchovné usmernenie, zodpovedanie otázok v oblasti duchovného života, či bližšie informácie o bohoslužbách odporúčame, aby kontaktovali duchovného cirkevných obcí cestou e-mailu: marek.ignacik@gmail.com alebo na telefónnom čísle: 0903 824 426.

Informácie o našom občasníku, možnosti jeho odoberania či prispievania doň dostanete na telefónnom čísle redaktorky časopisu: 0903 170 583.

Zodpovedná:

Redaktorka: Mgr. Jana Tomášová, Jesenského 16, 974 01 Banská Bystrica, e-mail: jankasom@szm.sk www.pravoslavie.sk

